

**BESZÁMOLÓ A JÓZSEFVÁROSI ZENEISKOLA TANÁRCSOPORTJÁNAK A
LENGYELORSZÁGI ZAKOPANÉBAN ÉS KRAKKÓBAN TETT SZAKMAI
TANULMÁNYÚTJÁRÓL**

A megvalósítás időpontja: 2022. 11. 02 – 2022. 11. 06.

A támogatás tárgya:

A Józsefvárosi Zeneiskola zenetanár-csoportjának szakmai tanulmányútja Zakopanében és Krakóban. A látogatás utazással, szállással, étkezéssel és tolmácsolással kapcsolatos költségeinek finanszírozása.

A támogatás összege: 1.400.000 Ft

Felkészülésünk a lengyel utazásra már hetekkel a lebonyolítás előtt elindult: a jelentkezést és a felmerülő egyéni igényeket (pl. a szállással kapcsolatosan) a Google Drive-on, meghívásos Excel-táblázatban gyűjtöttük össze, valamint Facebook Messenger csoportot is alakítottunk egymás részletekbe menni, gördülőkény informálása érdekében.

2022. november 2-án, arra a napra előre meghirdetett járatok hiányában, külön busszal indult el 17 fős csoportunk a zakopanei szakmai tanulmányútra. A kisbuszon mindenki papíralapon is megkapta az utazás részletes programját, valamint néhány útitársunk előadásában életrajzi és szakmai ismertetőket hallgattunk meg Mieczyslaw Karłowiczről, Karol Szymanowskiról és Waclaw Felczakról. A kora délutáni órákban érkeztünk meg, ahol a Gromada Hotelben történő szállásfoglalással, majd kisebb városnézéssel folytatódott programunk. Annak érdekében, hogy a csoportnak az iskolában ritkábban találkozó tagjai is összehangolódjanak, illetve hogy már az első napon találkozzunk a lengyel kultúra egyik fontos szeletével, ezt követően a sétáló utca egyik legismertebb, legnépszerűbb gorál vendéglőjében töltöttük a nap további óráit. Egy eredeti gorál menüt elfogyasztva kezdődött ismerkedésünk a helyi gasztronómiai szokásokkal...

Számos e-mailben történő levélváltás előzte meg a másnapi zeneiskolai látogatásunkat, amelyek során kikristályosodott, hogy mindkét fél egy-egy rövid koncerttel szeretné megismertetni szakmai partnerét tevékenységével, magyar részről elsősorban olyan zeneszerzők munkásságát idézve, akiknél fontos tartalmi elem a hazai népzenei forrás. A lengyel kollégák ezen túl elzárva azt is kérték, hogy tartsunk egy rövid, szemléltetéssel egybekötött bemutatót a magyar szolfézsoktatásról, mivel ez köztudottan európai és világ-szinten is elismert, ám ezen oktatási tradíció részleteinek alapos ismeretével már csak kevesen rendelkeznek a határainkon kívül. A másnapi program előkészítése már a szállodában megkezdődött: "befújással" és "beénekléssel". A rendkívül szívélyes fogadtatást követően

hangbeállással és rövid próbával folytatódott a Mieczyslaw Karłowicz Állami Zeneiskola felújított, modern épületének koncerttermében. A hivatalos program a lengyel fél angol nyelvű köszöntőjével indult (Jan Siankiewicz klarinét tanár jóvoltából), és az általuk összeállított növendékkoncerttel folytatódott. (A megjelentek becsült létszáma velünk együtt: 80 fő.)

Műsoruk és a fellépők, valamint a betanító tanárok:

1. *P. Harris: Suite in five parts, I.* – Emilia Lasak (klarinét), tanára: Jan Siankiewicz
2. *L. Miklaszewski: Sonatina in G major, I.*
J. Flegl: Taniec – Ewa Styrzula (zongora), tanára: Elżbieta Cukier
3. *M. Carcassi: Andantino* – Niana Góral (gitár), tanára: Maciej Cisło
4. *S. Kuhlau: Sonatina in A major, Op. 59, I.* – Maja Krupa, tanára: Elżbieta Cukier

Ezt követően részünkben Rácz Rita magánének tanár, pályázatíró foglalta össze eddigi lengyelországi tapasztalatainkat, kitért továbbá az ezzel kapcsolatos jelenlegi és jövőbeni terveinkre (lengyel fordítója, Deák Edyta zongoratanár kollégánk segítségével), majd elindult a többségében magyar népzenei alapon született klasszikus művekben általunk összeállított programrész, az egyes műsorszámok előtt rövid ismertetéssel.

Műsorunkban az alábbi zeneművek szólaltak meg:

1. *Bartók: Három csíkmegyei népdal*, Bokor Ildikó (zongora)
2. *Bartók: Elindultam szép hazámból*
Kodály: Ne búsuljon senki menyecskéje
Rácz Rita (szólóének), Bokor Ildikó (zongora)
3. *Bojtár László: Változatok egy mohácsi népdalra*
Medvegy Erzsébet (oboa), Bokor Ildikó (zongora)
4. *Scheiber Mátyás: Táncok*
Katonáné Malmos Edit és Balázné Szatmári Éva (négykezes zongora)

Nagy örömünkre szolgált, hogy a lengyel kollégák csoportján kívül több általános iskolai osztály diákjai is figyelemmel, odaadással, és természetesen hangos tetszésnyilvánítással nézték-hallgatták műsorunkat.

A koncerteket követően került sor a vendéglátó zeneiskola bemutatására. Zofia Ziach igazgatónő beszámolójából megtudhattuk, hogy az itteni állami zeneiskola az általános iskolával egy szervezetként működik, ami jelentős módon megkönnyíti a növendékek zene-tanulásának elindítását. Tájékoztatójából az is kiderült, hogy náluk - a mi rendszerünkkel szemben - a felnőtt hangszeres oktatása nem szerepel a zeneiskolai gyakorlatban, ezt az idősebbek már csak magánúton végezhetik. A tapasztalatcsere során a magyar zeneiskolai oktatás további jellemzőiről Katonáné Malmos Edit összefoglalójából értesülve a lengyel kollégák nagyon pozitívan értékelték azt a tényt, hogy nálunk már elkezdődött

a gyermekek zeneoktatása, ennek következtében jóval több idő adódik a számukra legmegfelelőbb hangszer kiválasztására is. Az oktatási tapasztalatcsere után sor került ajándékcsomagunk átadására, amelyet minőségi hungaricumokból állítottunk össze. Az átadás során vendéglátóink örömmel fogadták, hogy vezetői szinten meghívtuk a Mieczyslaw Karłowicz Zeneiskola zene tanár kollégáit és vezetőit a Józsefvárosi Zeneiskolába, hogy tovább tudjuk folytatni - esetlegesen mi helyünkével, bemutató órákkal - a most elindított szakmai együttműködést. Programunk állófogadás keretében, kötetlen beszélgetésekkel folytatódott.

Ezt követően került sor - hozzávetőleg háromnegyed órás időtartamban - zeneiskolai csoportunk szolfézs tanárainak interaktív bemutatójára, amelyet az összeállító, Demlyén Krisztina zeneismeret tanszakvezető és Katona Gáborné Malmos Edit igazgató-szolfézs tanár a hazánkban használatos ajándék szolfézs könyvek, illetve az általunk a későbbiekben énekkel illetve ritmusosztinatóval bemutatandó dallamok kottáinak kiosztásával indított. A szolfézs-oktatási szemléltető anyagok eléneklése - adott esetben több szólamban, kánon formában is - tanáraink rögtönzött bevonásával történt. Érdekes és humoros szituáció alakult ki akkor, amikor a fogadó iskola tanárai egy általunk magyarul eladott lengyel népi dallamot kiegészítettek annak zenei eleményeivel, lengyelül elénekelve azt. A „közös szolfézs óra” közben nem először találtuk magunkat szemben azzal a felismeréssel, hogy más országokban a szolmizáció használatos ugyan, de nem az általunk a kodályi módszerrel megismerhetetős relativitási értelemben (az előjegyzéstől függetlenül pl. a lengyel szolfézsban mindig C-dó szerint történik a szolmizáció, és a módosított hangok is csak a hangzásban, de az elnevezésekben nem tükröződnek). Számos kérdést fogalmaztak meg később a más nemzetektől eltérően jóval differenciáltabb magyar szolmizációs gyakorlatról a lengyel kollégák, amelyeket igyekeztünk legjobb tudásunk szerint megválaszolni. (Pl. arra a kérdésükre, hogy az alterált (módosított) hangokat mi milyen szolmizációval énekeljük, közös énekléssel bemutattuk a félhangokból álló kromatikus skálát szolmizálva.) A magyar-lengyel zeneiskolai szakmai találkozó derűs hangulatban, közös fotózással zárult.

Az időjárási előrejelzések miatt a délutánra tervezett múzeumlátogatás helyett (amit végül szombatira tettünk át, mert aznapra jeleztek eső időt, ami nem kedvezett az eredetileg tervezett túrának), előhoztuk a szombati kirándulást: így a közös program a Gubalówka-hegyen folytatódott, ahová fogaskerekkel jutottunk el. A hozzávetőleg két órás séta során némi rálátást nyertünk a helyi állattartási és a jellegzetes építészeti szokásokra. Lezárásként egy jellegzetes lengyel fogásokat kínáló étteremben töltöttük az esti órákat, a napi nem kevés szakmai tapasztalat átbeszélésével.

Másnap a zakopanei buszállomásról Flixbusszal indultunk Krakkóba. A mintegy 3,5 órás idegenvezetés segítségével (idegenvezetőnk és tolmácsunk Mária Ganew és Monika

Cymbranowicz volt) végigjártuk a legfontosabb nevezetességeket: a Grunwaldi emlékmű, a Barbakán, a Florianska utca, a Mária templom után a Grodzka utca, a Királyi útvonal, a Kanonok utcája, a Collegium Maius megtekintésével kezdtünk. Később eljutottunk a Collegium Novum épületéhez, a Balassi emléktáblához, illetve megtekintettük a Királyi vár belső udvarát. Ezen a napon a Waweli Székesegyház bejárása jelentette számunkra a legnagyobb élményt, a benne rejtő számos ereklyével és királlysírral, köztük számos magyar vonatkozású emlékhellyel. Szerencsénkre a programot megelőzően sikerült interneten belépőket vásárolni, így idővesztés nélküli volt a bejutásunk. A csoport bátrabbik fele improvizatív döntést követően felment a Zsigmond-toronyba is, s az itt található Zsigmond-harang megtekintése mellett páratlan, a város nagy részére rálátást nyújtó kilátásban is gyönyörködhetett. A Krzysztof Penderecki Zeneakadémia tetőteraszán kialakított étteremben elköltött kései ebéd után, a 6. emeletről gyalogosan lefelé haladva jártuk be a modern, nemrégiben felújított felső oktatási épületet, amelynek legfontosabb helyszíneit alaposan szemügyre vettük a termeknél elhelyezett névtáblák segítségével: benéztünk a nagy előadóterembe és néhány gyakorló szobába, elidőztünk a Könyvtár és Médiatár bejáratánál. Megnéztük a retro felvételi és lejátszó eszközökből összeállított, vitrinekben elhelyezett kiállítás anyagát, valamint számos kottát, szakkönyvet, hajdani pakátot és más sort vehettünk szemügyre a folyosói tárlók áttekintésével. Krakkói programunk a Posztócsarnokban tett látogatással ért véget.

Másnap szakmai tapasztalatszerzésünk a Karol Szymanowski életét bemutató Willa Atma-ban folytatódott. A helyi útbaigazítás mellett az emlékmúzeum létrejöttéről, az itt elhelyezett emléktárgyakról Deák Edyta tartott kiselőadást a helyszínen, ahol a zeneszerző által használt zongorát ki is próbálhatták zongoratanár kollégáink. Szemügyre vehettük Karol Szymanowski napi szinten, illetve kizárólag szerzői koncertjei alkalmával használt különleges tárgyait, kiegészítő ruhátárát, az általa lakott helyiségek berendezését, számos kottáját, valamint a színpadi műveinek jelmezeiből összeállított képi forrásokat. Az itt kialakított médiaszobában lejátszott videofelvétel segítségével hegedő-zongora műveinek hangzó világát élhettük át. Az emlékkiállítás rendkívül értékes részét képezte az az interaktív, érintésképernyős „okos tábla”, amelyben mi választhattuk ki, munkássága melyik tematikus csomópontját szeretnénk górcső alá venni, képi és szöveges, belföldi forrásanyaga révén. Az napi közös programunk egy közeli cukrászdában, a helyi édességkínálat feltérképezésével folytatódott. Néhányan közülünk kíváncsiak voltak a kortárs amatőr és profi alkotók közös művészeti kiállítására is, amelynek az ún. Vörös udvar adott otthont. A következő órákban, a csoport egy része által bejárt alkotóház óriási élményt jelentett: a jelenkor üvegművészetével, faszobrászati remekeivel, régről megőrzött népi minták szerint faragott fabútoráival, viseleti ruháival találkozhattunk, akár megvásárolhatóan is. A bejáratnál pedig - igazi meglepetésként

- a varsói Chopin-zenél padokhoz hasonlóan egy Szymanowski-m veget „játszó” márvány-pad „fogadott minket”, amelynek háttámlájába az kottarészletét gravírozták.

Utazásunk szervezése során (éppen a Vörös udvar vezet n jét l) értesültünk arról, hogy november 5-én, szombaton este a zakopanei Witkacy Színházban a gorál muzsika és a jazz összefonódásából alkotott darabok hangzanak el, neves el adókkal és együttesekkel, köztük ukrán vendégekkel a színpadon. A Tolek Lisiecki (a Jazz Band Ball Orchestra kiemelked dupla basszusgitárosa és menedzsere volt) és Jurek Zacharko (a Zakopane-i Jazz Spring m vészeti igazgatója volt) emlékére rendezett koncertprogramra mindenki jelentkezett közülünk. Az Egyesült Európa Jazzfesztivál keretében megrendezett, Karol Konarski vezette esten kivételes folklór és jazz zenei és látványélményben volt részünk (utóbbit er sítette a koncert felénél látott, számos nevezetes életrajzi fotóból álló vetítési anyag), ami zene-tanárként szakmailag is kiteljesítette az itt tartózkodásunkat.

Tanulmányutunk utolsó napján az induló programokat fakultatívan hirdettük meg, így a csoport kb. fele vett részt a Cz stohowai Sz z Mária tiszteletére szentelt régi templom 8:30-kor kezd d katolikus szertartásán. A mise után az „Érdemesek temet jében” tett séta során nemzetiszín szalaggal átkötött szolármécseseket helyeztünk el Karol Symanowski, Mieczyslaw Karlowicz és Jan Waczlaw Felczak sírján. Külön busszal utaztunk aztán Zakopane-ból Białka Tatrza skába, majd onnan Flixbusszal, a kiadott program szerint érkeztünk haza a Népligetbe.

Hazajövetelünk után a Zeneiskola bejáratánál elhelyezett kiállítóterben fotókiállítást rendeztünk, ahová tanárként külön-külön meghívtuk növendékeinket, hogy személyesen, él szóban is kiegészítsük a Lengyelországban látottakat. Legfontosabb élményeinkr l, valamint támogatóinkról ilyen módon a zeneiskolai közvélemény tagjai (kollégák, szül k, növendékek, vendégek) is tudomást szerezhettek. Messenger csoportunkban azóta is számos információt osztunk meg egymással Lengyelországról, Zakopanéről. A rendkívül színes, b programkínálattal, széles-kör szakmai tapasztalattal gazdagító utazásunk feldolgozása több területen folytatódik napjainkban is. Örömmel összegezzük azt a tényt, hogy a tervezett programnál jóval többet sikerült megvalósítanunk, igyekeztünk minden percét kihasználni az ott eltöltött értékes id nek. Szeretnénk megköszönni a Wacław Felczak Alapítvány jelent s támogatását, ami lehet vé tette, hogy tantestületünk komoly hányada rendkívüli szakmai és turisztikai tapasztalatokra, ugyanakkor exkluzív élményekkel teli feltölt désre tegyen szert Lengyelországban, az szi szünet 2. felében. Szeretnénk bízni a miel bbi folytatásban, mind Budapesten, mind Lengyelországban...

Fotómelléklet: l. lent!

LENGYELORSZÁGI SZAKMAI TANULMÁNYÚT
FOTÓMELLÉKLET FELIRATOKKAL

1. A Mieczyslaw Karłowicz Állami Zeneiskola épülete

2. Emilia Lasak, a fogadó zeneiskolából klarinéton játszik,
kíséri tanára: Jan Siaskiewicz

3. Maja Krupa zongorázik (tanára: Elzbieta Cukier)

4. Zofia Ziach igazgató bemutatja a fogadó zeneiskolát

5. Bokor Ildikó (a Józsefvárosi Zeneiskola tanára) zongorázik.
Bartók: Három csíkmegyei népdal

6. Bartók: Elindultam szép hazámból, Kodály: Ne búsuljon senki
menyecskéje; Rác Rita (ének), Bokor Ildikó (zongora)

7. Bojtár László: Változatok egy mohácsi népdalra
El adók: Medvegy Erzsébet (oboa), Bokor Ildikó (zongora)

8. Scheiber Mátyás: Táncok
El adók: Katonáné Malmos Edit és Balázsné Szatmári Éva (zongora)

9. A Józsefvárosi Zeneiskola üdvözlő hungaricum-ajándéksomagját és a Zeneiskola évkönyvét Rácz Rita magánének tanár, pályázattíró és Török Tibor intézményvezető helyettes, a Józsefvárosi Zeneiskolai Alapítvány elnöke adja át Zofia Ziach igazgatónak. Az üdvözlőt lengyel tolmácsolója: Deák Edyta zongoratanár.

10. Katonáné Malmos Edit előadása a magyar szolfézsoktatás jellemzőiről zenei szemléltetéssel, a saját és a fogadó iskola tanárainak bevonásával. Lengyel tolmácsunk: Deák Edyta zongoratanár kollégánk.

11. Interaktív szolfézs-bemutató a fogadó iskola tanárainak bevonásával

12. A szakmai tapasztalatcsere résztvevői

13. A közös koncert közönsége a Mieczyslaw Karlowicz Állami Zeneiskolában

14. Légzésfunkció-javító, egészségügyi séta a Gubałówka-hegyen

15. A Krakkói Zeneakadémia bejáratánál

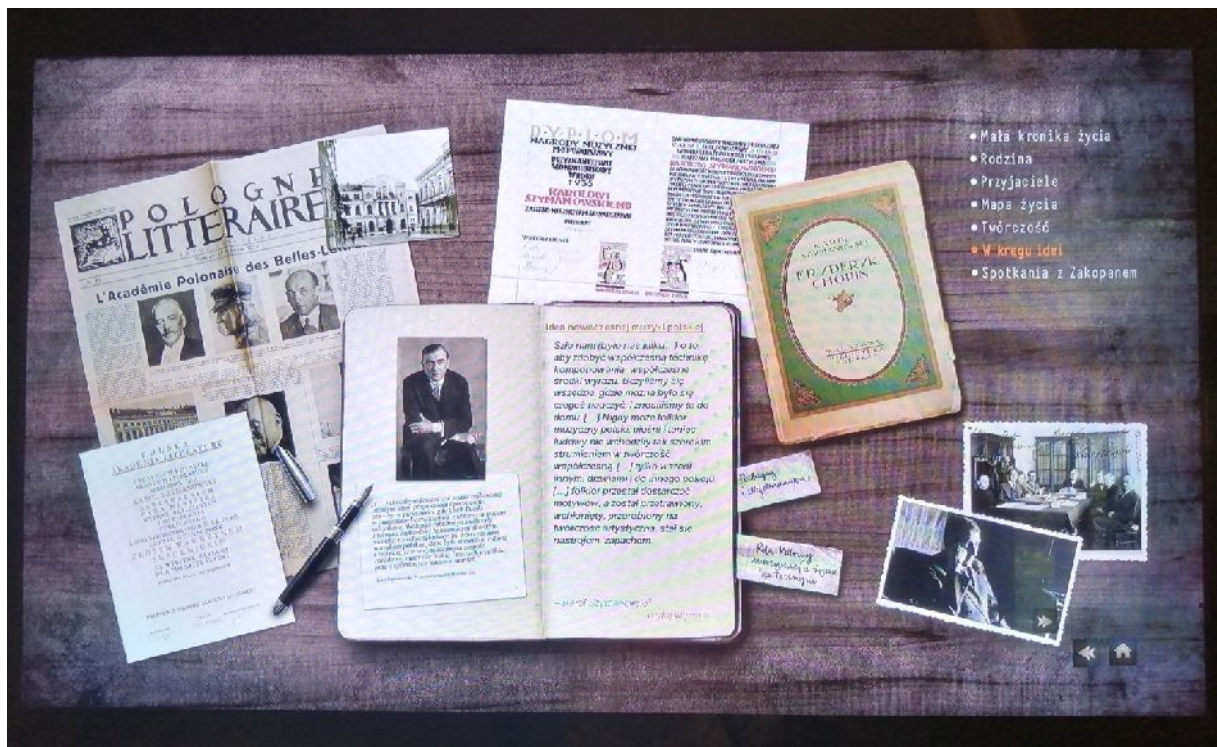
16. A Krakkói Zeneakadémia épületének bejárásán

17. Karol Szymanowski dolgozszobája az Emlékmúzeumban

18. A Karol Szymanowski Emlékmúzeum interaktív táblája, tematikusan kereshet adatokkal az egyes menüpontokban

19. Látogatás a Karol Szymanowski zeneszerző életét és munkásságát bemutató Willa Atma-ban

20. Zakopane különleges hangulatú „Érdemesek temet jé”-ben nemzeti szín szalaggal átkötött mécsest helyeztünk el az utazást támogató Wacław Felczak Alapítvány névadójának sírján.

21. Zeneiskolai fotókiállítás a lengyel szakmai tanulmányútról

